

Identitetskrise

Ugens vers

"Kom, lad os gå i rette med hinanden, siger Herren. Er jeres synder som skarlagten, kan de blive hvide som sne; er de røde som purpur, kan de blive som uld" (Es 1,18).

Introduktion

Faret vild i glemslens land. Hvis du kører i Irland på en smal landevej, som på hver side har høje hække, kan du opleve, at vejen er spærret af en flok køer på vej hjem efter et godt måltid på engen. Selv om der ikke er nogen hyrde med dem, vil de gå direkte hjem til deres ejers lade. De kender vejen og ved, hvem de tilhører.

Hvis en lille dreng kommer bort fra sin mor i et supermarked og råber: "Jeg har mistet min mor!" ved han måske ikke helt, hvor han er, eller hvor hans mor er, men blandt den store flok af mødre, som befinder sig i forretningen, vil han kende den ene mor, som er hans.

Det er trist, at i modsætning til de irske køer og den lille bortkomne dreng, havde judæerne glemt, at de tilhørte Herren, deres himmelske Herre. Derved mistede de deres sande identitet som pagtens folk. "Børn har jeg opfostret og opdraget, men de har brudt med mig. Oksen kender sin ejer, æslet sin herres krybbe; men Israel kender ikke mig, mit folk fatter intet" (Es 1,2-3).

I denne uge skal vi se på, hvad Gud gjorde for at vinde sit folk tilbage.

Ugens tekster

- Es 1,1-9
- Es 1,10-17
- Es 1,18
- Es 1,19-31
- Es 5,1-7

”Hør, himmel”

Es 1,1-9

Esajas' Bog giver en kort introduktion ved at fortælle, hvem dens forfatter er (”Esajas, Amos' søn”), oprindelsen til dens budskab (et ”syn”), og hvad dets emne er (Juda og dens hovedstad Jerusalem under fire kongers regeringstid). Emnet identificerer også Esajas' primære lyttere/læsere som folket i hans eget land på hans egen tid. Profeten talte til dem om deres egen tilstand og skæbne.

Ved at nævne de konger, der regerede, mens han var aktiv, indsnævrer Esajas sin tilhørerskare, og forbinder bogen med de historiske og politiske begivenheder i en bestemt periode. Denne tidsramme bringer os til beretningerne i 2 Kong 15-20 og 2 Krøn 26-32.

Es 1,2

Hvad er kernen i budskabet i dette vers? Hvad siger Herren? Hvordan har denne samme tanke vist sig hele vejen ned igennem Guds folks historie? Kan det også siges om den kristne kirke i dag? Forklar dit svar.

Læg mærke til, hvordan Esajas' budskab begynder med ordene: ”Hør, himmel, lyt, jord” (sml. 5 Mos 30,19; 5 Mos 31,28). Herren mener ikke, at himlen og jorden i sig selv kan høre og forstå. Han bruger dette billede for at understrege noget.

Når en konge i Mellemøsten i gamle dage, som fx en hittitisk hersker, indgik en pagt med en mindre hersker, påkaldte han sine guder som vidner for at understrege, at ethvert brud på aftalen med sikkerhed ville blive opdaget og straffet. Men da den guddommelige kongernes Konge indgik en pagt med israelitterne på Moses' tid, henviste han ikke til andre guder som vidner. Som den eneste sande Gud, påkaldte han i stedet himlen og jorden til at udfylde denne opgave (se også 5 Mos 4,26).

Til eftertanke

Læs Es 1,1-9. Lav et resume af, hvori Judas synder bestod. Læg også specielt mærke til følgerne af disse synder. Hvad gjorde Juda sig skyldig i, og hvad skete der på grund af hendes skyld? Hvilket håb gives der også i vers 9?

Rådne ritualer

Es 1,10

Hvorfor tror du, han brugte billedet med Sodoma og Gomorra? Hvad ønskede Herren at lægge vægt på?

Es 1,11-15

Hvad siger Herren til folket i disse vers? Hvorfor afviste Gud den tilbedelse, som folket bragte ham?

De samme hænder, som bragte ofre og blev løftet op i bøn, var "fulde af blod", det vil sige, de var skyldige i vold mod og undertrykkelse af andre (Es 1,15; Es 58,3-4). Ved at behandle andre i pagtsforsamlingen dårligt, udviste de foragt over for ham, som var hele Israels beskytter. Synd mod andre mennesker var synd mod Herren.

Det var selvfølgelig Gud selv, som havde indstiftet det rituelle tilbedelsessystem (3 Mos 1-16) og bestemt, at templet i Jerusalem var det rigtige sted for tilbedelsen (1 Kong 8,10-11). Men det var meningen, at ritualerne skulle fungere i forbindelse med pagten med Israel, som gjorde det muligt for Gud at bo midt iblandt dem i helligdommen/templet. Ritualer og bønner, der blev udført i templet, var kun ægte, hvis de udtrykte troskab mod Gud og hans pagt. Mennesker, som bragte ofre uden at angre deres uretfærdige handlinger mod andre medlemmer af pagtsforsamlingen, udførte rituelle løgne. Deres rituelle handlinger gav udtryk for, at de var trofaste; men deres opførsel viste, at de havde brudt pagten.

Es 1,16-17

Hvad befaler Gud, at hans folk skal gøre? Hvordan er disse vers i denne sammenhæng en parallel med Jesu ord i Matt 23,23-28? Hvilket budskab er der til os i dag i disse tekster og den sammenhæng, hvori de blev givet?

Tilgivelsens argument

Es 1,18

Nedskriv, efter at have gennemgået verset mange gange, hvad du mener, Herren siger her. (Det kan være godt at læse nogle få vers før og efter vers 18 for at få hele sammenhængen.)

Gud havde givet stærke beviser for, at judæerne, de anklagede, var skyldige i at bryde aftalen (Es 1,2-15), og han har appelleret til dem om at reformeres (Es 1,16-17). Denne appel antyder, at der er håb. Hvorfor skulle man tilskynde en kriminel, som fortjener dødsstraf, til at ændre sig? Hvordan kan en fange på dødsgangen "hjælpe den undertrykte, skaffe den faderløse ret, føre enkens sag"? Når Gud siger: "Kom, lad os gå i rette med hinanden" (Es 1,18), ser vi, at Herren stadigvæk forsøgte at argumentere med sit folk, og at han stadigvæk forsøgte at få dem til at vende om fra deres onde veje, uanset hvor lavt de var faldet.

Herren siger til dem, at *deres røde synder skal blive hvide*. Hvorfor er synden rød? Fordi rød er farven på det "blod" (blodskyld), som dækker folkets hænder (Es 1,15). Hvid derimod er renhedens farve, fraværet af blodskyld. Gud tilbyder at forandre dem. Det er denne type sprog, kong David brugte, da han råbte til Gud om tilgivelse for sin synd, efter at han tog Batseba, og fik hendes mand dræbt (læs Sl 51,9.16). I Es 1,18 er Guds argument et tilbud om at tilgive sit folk!

Es 1,18
Es 44,23

Hvordan virker Guds tilbud om tilgivelse som et argument for, at de skal forandre deres liv? Sammenlign de to tekster.

Vi kan nu se hensigten med Guds skarpe irettesættelse af sit folk. Det er ikke en forkastelse af folket, men sagt for at bringe dem tilbage til ham. Hans tilbud om tilgivelse er det store argument, som understøtter hans appel til folket om moralsk at rense sig (Es 1,16-17). Hans tilgivelse gør det muligt for dem at blive forvandlet ved hans kraft. Her ser vi spiren til den "nye pagt", som der profeteres om i Jer 31, 31-34, hvori tilgivelse er grundlaget for, at vi får et nyt hjerte og et nyt forhold til Gud. Vi begynder på den forkerte side af stregen. Vi har pådraget os en stor gæld, som vi aldrig kan betale. I vores ydmyge stilling, hvor vi erkender, at vi har brug for tilgivelse, er vi parate til at acceptere alt, hvad Gud kan give os.

Spis eller bliv spist

Es 1,19-31

Hvilket tema, som gentages over alt i Bibelen, finder vi i disse vers?

Læg mærke til den logiske opbygning i Es 1,19-20. Hvis folket vælger at være villige og lydige mod Gud, skal de "fortæres" landets goder (Es 1,19). Men hvis de afviser hans tilbud om tilgivelse og genopbyggelse og gør oprør imod ham, skal de "fortæres" af sværdet (Es 1,20). Det er deres eget valg. Disse vers indeholder altså en betinget velsignelse og forbandelse.

Esajas 1 gentager og anvender Moses' ord, som vi finder i 5 Mos 30,19-20 fra den gang, pagten med Israel som et folk blev indgået: "Jeg tager i dag himlen og jorden til vidne imod jer: Jeg har stillet dig over for livet og døden, velsignelsen og forbandelsen."

Se på ordene fra Moses. Læg mærke til, at der ikke er nogen mellemvej. Der er enten liv eller død, velsignelse eller forbandelse. Hvorfor tror du, at der kun er en af to muligheder for os? Hvorfor kan der ikke være en form for kompromisløsning?

Disse ord fra Moses opsummerer den række advarsler, velsignelser og forbandelser, som afslutter indgåelsen af pagten i 5 Mos 27-30 (sml. 3 Mos 26). Denne pagt indeholder (1) en genfortælling af, hvad Gud havde gjort for dem, (2) betingelser/stipulationer (bud), som skulle overholdes for at pagten kunne opretholdes, (3) henvisning til vidner, og (4) velsignelser og forbandelser for at advare folket om, hvad der ville ske, hvis de overtrådte pagtens betingelser.

Forskere har fundet ud af, at disse elementer findes i samme rækkefølge i politiske aftaler mellem ikke-israelitiske folk, som fx hittitterne. Så da Gud oprettede en pagt med israelitterne benyttede han en form, som de kunne forstå, og som gjorde det indlysende klart for dem, hvori pagten bestod, og hvad følgerne var af det gensidigt bindende forhold, de valgte at gå ind i. De eventuelle fordele ved pagten var overvældende; men hvis Israel brød aftalen, ville det gå dem værre end nogensinde tidligere.

Til eftertanke

Hvordan har du i dit eget kristenliv oplevet princippet om velsignelser og forbandelser, som vi har set ovenfor?

En ildevarslende kærlighedssang

Es 5,1-7

Læs sangen. Hvad betyder denne lignelse?

Kun til sidst, i vers 7, forklarer Gud lignelsens betydning. Ved at benytte en lignelse hjælper han folket til at se objektivt på sig selv, så de kan erkende deres sande tilstand. Gud brugte effektivt denne metode over for kong David (se 2 Sam 12,1-13). Ved at kalde dette en kærlighedssang viser Gud lige fra starten folket, hvad hans hensigt er. Hans forhold til dem udspringer af hans karakter, som er kærlighed (1 Joh 4,8). Han forventer kærlighed som svar. Men i stedet for "vindruer", får han "vilddruer", som på hebraisk betyder "noget, der stinker".

Es 5,4

Hvad mener Herren, når han siger: "Hvad var der mere at gøre ved min vingård, som jeg ikke har gjort?"

I de næste vers siger Gud: "Men nu vil jeg lade jer vide, hvad jeg vil gøre ved min vingård: Jeg vil fjerne hegnet om den, så den bliver afgrøvet, nedrive gærdet om den, så den bliver trampet ned. Jeg lader den forfalde" (Es 5,5-6).

Når vi synder, afskærer Gud os ikke med det samme fra ham ved at fjerne sin beskyttelse og ødelægge os. Han giver os tålmodigt en mulighed for at modtage tilgivelse (se 2 Pet 3,9). Han afskærer ikke nogen, som reagerer positivt over for ham. Han appellerer så længe, der er håb om en respons. Han tager ikke med det samme "nej" som et svar; for han ved, at synden har bedraget os. Men hvis han ikke kommer nogen vegne med os, anerkender han til sidst vores valg, og lader os forblive på den vej, vi har valgt (se Åb 22,11).

Hvis vi bliver ved med at afvise Guds appel gennem Helligånden, kan vi til sidst komme til at stå der, hvor der ikke er nogen vej tilbage (Matt 12,31-32). Det er farligt at vende sig bort fra Kristus (Hebr 6,4-6). Der er en grænse for, hvad Gud kan gøre; for han respekterer vores frihed til at vælge.

Til eftertanke

Tænk over det, der siges i Es 5,4: "Hvad var der mere at gøre ved min vingård, som jeg ikke har gjort?" Se på det i lyset af korset, hvor Gud gav sig selv som et offer for vores synd, og betalte med sit eget blod for vores overtrædelse af loven. Hvad mere kunne der gøres for os end det, han gjorde der? Hvilken forsikring om frelse får vi, når vi bruger tid på at tænke over Jesu kors, og hvordan kan det motivere os til omvendelse og forandring af vores liv?

Til videre studium

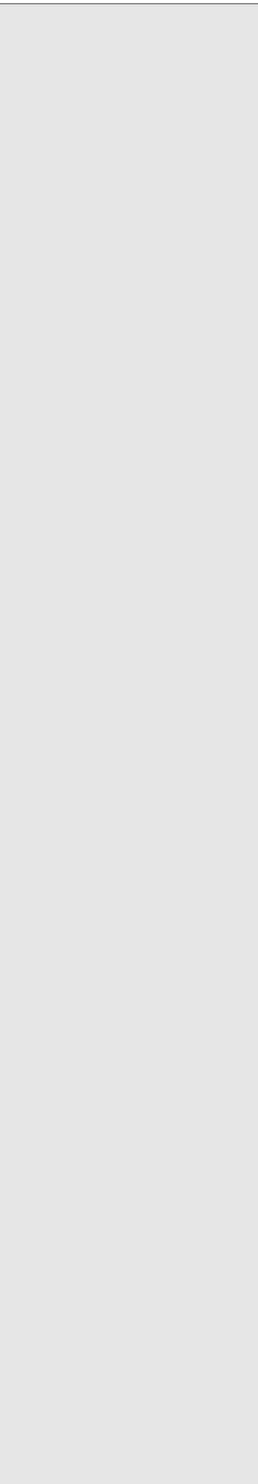
I forbindelse med Es 1,4 skrev Ellen White: "Guds bekendende folk havde adskilt sig fra Gud, og havde mistet deres visdom og forkvaklet deres forståelse. De kunne ikke se ret langt; for de havde glemt, at de var blevet rensset fra deres gamle synder. De bevægede sig hvileløst og usikkert i mørke, og forsøgte at udviske mindet fra deres sind om den frihed, forsikring og lykke, de havde oplevet i deres tidligere tilstand. De styrtede sig ud i alle mulige former for formastelig og dumdristig galskab, handlede i direkte modstrid med Guds ledelse, og gjorde derved deres skyld endnu større. De lyttede til Satans anklager mod den guddommelige karakter og fremstillede Guds karakter, som var han uden barmhjertighed og tilgivelse" (*The SDA Bible Commentary*, 4. bd. s. 1137).

Spørgsmål
til drøftelse

- 1. Hvordan kan du "rense dig selv"? Hvad betyder udtrykket?**
(Se Fil 2,12-13).
- 2. Hvordan tilpassede, udvidede og anvendte Jesus sangen om vingården? Matt 21,33-45; Mark 12,1-12; Luk 20,9-19. Hvilke lærdomme er der for os i ovenstående beretning?**
- 3. Hvilken forbindelse er der mellem den tilgivelse, som Gud tilbyder, og den forvandling, som han foretager i vores liv? Hvad kommer først, forvandlingen og dernæst tilgivelsen, eller tilgivelsen og dernæst forvandlingen? Er det vigtigt at vide, hvad der kommer først? Hvorfor?**
- 4. I citatet ovenover siger Ellen White, at folk handlede "i direkte modstrid med Guds ledelse." Hvad vil det sige?**

Resumé

Da Guds folk glemmer ham, og tager hans velsignelser for givet, minder han dem om, at de har lovet at overholde den pagt, de har indgået med ham. I sin barmhjertighed viser han dem deres tilstand, advarer dem om de ødelæggende følger, det har at fjerne sig fra hans beskyttelse, og formaner dem om at lade ham få lov til at helbrede og rense dem.



A series of horizontal lines for taking notes, spanning the width of the page from the left margin to the right margin.